

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Proprietatea și organul oficial al Asoc. instit. financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Inscris sub Nr. 22/1938 la Tribunalul Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6.—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: **Constantin Popp.** □□□□□□□□ Redactor responsabil: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Intelectualii noștri și problemele zilei. — Dobânzile.
— Contabilitatea și acțiunea pentru ieftinirea traiului. —
Impozitul pe acte și fapte juridice. — Evoluția prețurilor.
— Cărți și reviste. — *Cronica*: Dl Mihail Ralea. Ministerul
Economiei Naționale. Exportul grâului.

Intelectualii noștri și problemele zilei.

Improspătarea rândurilor lor cu elemente rurale.

Avem în circulație o serie de păreri greșite, despre anumite chestiuni de interes general. — De aceea într'o mulțime de probleme, soluțiile ce le preconizăm, sprijiniți pe astfel de păreri, sunt nepotrivite. În coloanele acestei reviste a fost de atâtea ori vorba despre aceste lucruri.

Câtă vreme mentalitatea colectivă e superficială, nu poate fi vorba la noi de o opinie publică, de care să se poată ține socoteală.

Ni se spune că suntem popor tinăr, fără experiențe, în multe domenii. Poate fi adevărată aceasta părere. Dar nu trebuie să motivăm totul, ce nu e corespunzător, cu aceasta cauză. Ne lipsește tradițiile în general; dar mai ales la pătura intelectualilor, care nu s'a stabilizat și închis, ei încontinuu se primenește, cu elemente ridicate din pătura rurală. Această

continuă completare se face în proporții, cari turbură crearea unor tradiții burghize și întemeierea unei mentalități evolutive și de continuitate.

Să nu fim rău înțeleși. Nu avem dispreț pentru aceea parte dintre intelectualii noștri, cari sunt răsăriți din rândurile țărănești, căci ne dăm seama, că prezența lor este o dovadă a regenerării păturei intelectualilor. Sunt între ei și talente excepționale, cari pretutindeni unde ajung sfințesc locul, — cum s'ar spune, în limbaj popular. Majoritatea lor însă, în prima generație, rare ori se știe contopi și asimila într'o mentalitate orășănească. Copilul de țăran, când pleacă la școală, pleacă cu gândul, să nu rămână la coarnele plugului; pleacă cu un dispreț pentru această ocupație, către care nu mai e dispus să se reîntoarcă, oricât de modeste i'ar fi pregătirile, pentru o altă carieră. Și apoi acești viitori intelectuali, comparându-se pe ei, ajunși în frac, cu ceilalți membri ai familiei lor, rămași acasă în opinci, — fac greșala de a se supraprețui. Ei se judecă de prea multe ori așa: Fiind ei mai luminați, prin cunoștințele câștigate, decât cei rămași acasă, — pretind a fi mai cuminți și înțelepți, nu numai decât aceia, ci adeseori își revendică capacitatea de a avea păreri în orice chestiune, de a da soluții în orice probleme. Și de fapt nu au, și nu pot avea concluzii todeauna bune ori potrivite, căci le lipsește multe expe-

riențe, singure cari i-ar îndreptăți, de a se amesteca peste tot.

Acest amestec al lor însă, care de multe ori e superficial și lipsit de simțul de răspundere, face mari turburări în desfășurarea vieții noastre publice, care devine atât de sensibilă la toate tentațiile demagogiei.

Între astfel de împrejurări sporirea continuă, în proporții prea mari, a păturii intelectualilor, va contribui la menținerea unei atmosfere de frământări și fermentație socială, ce consumă prea multă energie, fără să înregistrăm progresele, la cari am fi îndreptățiți, ca echivalent al acelor eforturi.

E adevărat, că în primii ani de după unire, am simțit dureros lipsa unei clase de intelectuali și desavantajele calității mediocre a acelei puține, pe care am avut-o. De atunci încoace însă, rândurile intelectualilor, au fost îngroșate, încât azi am ajuns să avem criza supraproduției de intelectuali. A fost nevoie de a se pune restricții pentru intrarea în învățământul secundar teoretic, și să se controleze activitatea școlară a studenților din învățământul superior, ca să nu avem prea mulți neisprăviți și încercă-lume!

Că fiecare părinte are dorința legitimă, ca progenitura sa să fie mai mare ceva, din punct de vedere social și material, decât el, părintele, — este explicabil și just, căci pe aceasta tendință se bazează progresul nostru colectiv. Însă când se constată, că ambițiile depășesc hotarele intereselor generale, când se constată, că ridicăm intelectuali, ale căror așteptări, mai mult ori mai puțin legitime, nu le poate satisface țara ori nația, și astfel am da țării nu elemente folositoare, ci sporim tagma nemulțumiților, — trebuie să se intervină pentru a tempera zelul acelor, cari râvnind spre cariere improductive, devin o pacoste pentru țară. Intelectualul cultivat, fără posibilități de a-i satisface așteptările, este o primejdie, căci poate deveni un ferment destructiv.

Între intelectualii ridicați din pătura fărănimii dacă nu au posibilitatea de a se pricopsi, nu numai în folosul lor, ci și într'al aceluia obștesc, — găsim multe elemente extremiste, cu o mentalitate destructivă. Ei nu sunt în stare să se

mai reîntoarcă la coarnele plugului, căci nu au cultul muncii, — iar în mediu orășenesc, unde trebuie intrat prin meserii și comerț, — nu se știu aclimatiza, încât rămân cetățeni fără răzăm, fără tradiții sociale, fără un simț religios, — nește nenorociți, cari se agită, răspândind în jurul lor defetism, într'un timp de prefaceri, când avem nevoie de contribuția constructivă a fiecărui om de bine, pentru ridicarea edificiului viitorului neamului și al țării.

Noi băncile ne-am întâlnit cu aceeași mentalitate destructivă, în vremea propagandei electorale a partidelor, și știm, cât avem de mulțumit demagogiei pentru nedreptatea, ce ni s'a făcut, cu ocazia întocmirii și votării Legii conversiunii, și simțim și azi în mod dureros incapacitatea de a se sesiza, a celei mai mari părți a intelectualilor noștri, de problemele economice vitale ale neamului nostru. Am pierdut 20 de ani, în frământări sterile, și nu ne-am știut consolida, nu am știut intra în drepturile ce ni-au fost răpitate, și ne menținem și azi într'o dureroasă inferioritate economică, cu toate că zicem, că suntem națiune dominantă.

Amintind numai aceasta dovadă a superficialității mentalității de care ne-am ocupat, în rândurile de mai sus, am spus de-ajuns, pentru a închide gura atâtor inconștienți, cari prea se grăbesc cu „părerile“ și „soluțiile“, la fiecare prilej.

B. P.

Dobânzile.

Panica prin care au trecut băncile noastre în ultimele săptămâni, au adus iarăși pe tapet chestia dobânzilor. Se știe că între rizic și câștig, e o strânsă legătură. Un rizic se suportă cu atât mai ușor, cu cât câștigul învederat apare mai mare, și invers. În asemenea crize ca și acelea prin care am trecut, deponentul unei bănci se întrebă, dacă mai e consult sau nu, să-și lase banii în bancă? Oferă banca destulă garanție sau nu, pentru păstrarea capitalului său? Apoi să mai și întrebă, dacă între împrejurările date, nu ar fi mai consult să scoată banii dela bancă, și să-i investeze într'un mod mai sigur și mai rentabil? Deponentul nostru vine la astfel de idei mai cu seamă atunci, când nici până acuma nu a fost prea mulțumit cu dobânzile primite dela bancă. Trebuie să concedem

că 3 și $3\frac{1}{2}\%$ nu sunt dobânzi prea ademenitoare pentru un capital de talie mijlocie, și mai puțin pentru micul agonisitor. Natural, că un Rotschild se mulțumește și cu atât, deoarece capitalul său enorm de mare, aduce beneficii suficiente și la un procent așa de mic. Dar capitaliști de talia lui Rotschild noi nu avem. Deponentul nostru deci își va revizui la prima adiere a crizei socotelile sale, și va căuta alt plasament. Trebuie să vie deci numai un impuls, care să declanșeze hotărîrea deja de mult concepută în subconștientul său. Evenimentele politice din ultimul timp au avut din prisos efectul de a lua astfel de hotărîri, și poate că retragerile din bănci nu ar fi avut volum așa de mare, dacă ele ar fi oferit un plasament mai rentabil. Lucrul acesta îl putem observa și de acolo, că capitalurile odată scoase, nu mai revin la bănci într'un ritm așa de viu, de cum au fost ridicate. Cauza este, că multe capitaluri și-au găsit plasamentul dorit, și altele așteaptă momentul oportun, să fie plasate. Plasamentele acestea s'au făcut în primul moment în tot felul de articole de prima necesitate, iar mai târziu cu predilecție în imobile. În toate timpurile casele și pământul s'au considerat a fi investițiile cele mai sigure, mai cu seamă în vremuri de nesiguranță politică și economică. Plasamente în realități necesită capitaluri relativ mari, și dat fiind imobilitatea lor, banul nici nu se mai întoarce așa de ușor la bancă. Singurul mijloc prin care băncile ar putea recâștiga o parte din sumele retrase, acum, după ce valul de neliniște a trecut, ar fi majorarea dobânzilor la depunerile spre fructificare și la conturile curente creditoare.

Dificultatea unui progres în privința aceasta nu zace atât în voința băncilor, deoarece ar fi doar chiar în interesul lor schimbarea politicii de dobânzi, ci în normele legale în vigoare. Știm doar că între dobânzile pe cari banca le dă clientului (la depuneri) și între acele pe cari le ia dela client (scontul) există o strânsă legătură. Cu cât diferența dintre ambele dobânzi este mai mare, cu atât se urcă și câștigul băncii. Între împrejurările actuale posibilitatea unui câștig corespunzător este foarte mică. Băncile nu pot trece cu scontul lor peste $7\frac{1}{2}\%$, adică cu 4% peste scontul Băncii Naționale, care e de $3\frac{1}{2}\%$. Va să zică, luăm dela Banca Națională, respectiv dela client (deponent) banii cu $3\frac{1}{2}\%$ și îl dăm cu $7\frac{1}{2}\%$ mai departe. Câștigul brut e deci de 4% . Din aceste 4% trebuie să se acopere regia, și dividendă acționarilor. Procentele arătate sunt mai mici ca în vremea cea mai prosperă înainte de războiul mondial. Trăim noi oare în vremuri atât de prospere, încât ele să fie așa de reduse? Sunt oare justificate procentele aceste mici, cari se apropie de etalonul țărilor bogate în capitaluri și aparținătoare valurilor forte? Cu $3\frac{1}{2}\%$ nu mai suntem departe de limita la care capitalurile nu mai rentează și dispar din bănci.

Fără îndoială, că sunt reioane ale economiei naționale cari prosperează pe lângă procente reduse. Dar aceste nu sunt băncile. Se prea poate, și credem că ne apropiem de adevăr, dacă spunem, că procentele actuale s'au stabilit pentru înfrânarea cămătăriei și ajutorarea industriei și agriculturii, cari nu pot lucra în zilele noastre de mare concurență internațională, decât cu împrumuturi cu dobânzi mici. Însă, cum o măsură, care se ia fără a fi luată în considerare și momentele de ansamblu cari aparțin toate aceluiași sector de măsuri, nu poate avea efecte salutare generale, așa și o stabilire unilaterală, să zicem în cazul de față a scontului, are unele efecte cari trebuiesc relevate, ca nefiind în intenția măsurilor de ansamblu.

Să luăm cazul cămătăriei. Cămătăria se face atunci, când banul este rar sau greu de procurat, sau capitalistul stă în fața unui obiect ușor de exploatat, cum ar fi cazul cămătarilor evrei cari pe sale jefuesc țăranii neștiutori sau neabili în câștigarea de împrumuturi eftine. Dar lucrul acesta obvine și în orașe. Un mic negustor de piață ni-a mărturisit deunăzi, că el plătește unui particular *67 Lei lunar* pentru un împrumut de 1000 Lei. Aceasta ar însemna o dobândă anuală de 80% . Imi aduc aminte că în vremurile când eram copil, și „Albina“ abia se înființase, și încă nu era vorba de prosperarea atâtor bănci românești de de mai târziu, la noi în sat se plătea *săptămâna 1 creișar la 1 zlot*, ceea ce însemna 52% la an. Aceasta va să zică era dobânda curentă într'un timp când sațele românești erau absolut la cheremul cămătarilor evrei. Ce să mai zicem azi, când avem atâtea bănci, atâtea legi bancare, atâtea legi contra cămătăriei, și totuși se poate întâmpla enormitatea de sus, când omul plătește cu 28% mai multă dobândă ca pe vremurile de beznă a creditului! Tot ce putem conchide din starea aceasta faptică a lucrurilor este, că totul este relativ, și că de multe ori cele mai bune intențiuni au efect direct contrar celor voite. Explicația practică este însă următoarea.

Se știe, că la un procent mic, capitalurile numai atunci dau năvală spre bancă, dacă ele sunt așa de abundente pe piață, încât nu mai pot fi absorbite. Atunci o depunere care îți aduce $3-4\frac{1}{2}\%$ e binevenită. Când e lipsă de capitaluri, cum este situația azi, capitalul stă numai vremelnic la bancă, și imediat ce se oferă un plasament mai bun, sau mai sigur el evadează. De lipsa aceasta de capitaluri se folosesc cămătari. Lupta contra lor s'a dovedit tot atât de puțin eficientă, ca lupta întreprinsă contra speculanților în sectorul alimentelor. Aceștia speculează impunibil cu alimente, ceilalți impunibili cu bani. Nu poți întreprinde nimic contra lor, deoarece lucrează în conivență și sub același oboroc, cu învoirea obiectului de exploatat, care este consumatorul și solicitatorul

de credit. Cum să poți salva un om dela moarte, dacă el nu vrea?

Intre astfel de împrejurări nu este justificat, și nici nu e de folos pentru o bancă un etalon așa de mic la depuneri, și dacă totuși este așa, atunci aceasta este a se atribui faptului, că banca nu poate proceda altfel, din cauze străine de ea. Imprejurarea aceasta este exploatată de cămătari, și dacă banca nu poate fructifica banul cu un procent mai mare de $3-3\frac{1}{2}\%$, banul e folosit în alt mod, cu o dobândă exorbitantă, după cum am văzut. Măsura comprimării dobânzilor, a dat deci în cazul de față rezultatul direct opus celui voit.

Am zis că prin împrumuturile efine de cel mult $7\frac{1}{2}\%$ este ajutată industria și agronomia. Ce privește industria, de fapt ea a fost ajutată prin comprimarea scontului. Avem, slavă Domnului, o industrie care se dezvoltă și prosperează din an în an. Prosperarea aceasta se manifestă și prin faptul, că întreprinderile plătesc o dividendă frumoasă. Nu sunt rare dividendele de $10-15\%$ ba și mai mult. În timpul acesta băncile distribuiau aproape numai jumătate din procentul acesta. Este just lucrul acesta? Cu nimic nu e motivat, ca industria să câștige dublu și triplu atâta ca comerțul bancar. Se motivează și cu aceia, că trebuia să creăm o industrie națională. Ori și cine vede, că industria aceasta a favorizat aproape numai pe străinii din mijlocul nostru. Industria aceasta nu a contribuit cu nimic, nici la estenirea traiului. Ocrotirea ei cu vămi prohibitive, este numai un impozit indirect care apasă pe consumator. Pentru ce să suporte chiar băncile o comprimare a venitului lor în favorul unei industrii înființate prin mijloace artificiale?

Creditul agricol trebuia rezolvat în Transilvania concomitent cu reforma agrară și legile de conversiune. O micșorare a dobânzii, a rămas în lipsa organizării creditului, un lucru inoperant. Reducerea dobânzilor a fost compensată de o permanentă comprimare a prețului grânelor, cari în urma concurenței străine, și în special transmarine, nu au putut atinge rentabilitatea convenabilă. Jerifa au adus-o și în cazul acesta băncile.

S'a intenționat poate, prin reglementarea scontului, o altă orientare a activității bancare? S'a intenționat poate o participare mai largă în industrie și comerț, în afară de operațiunile obișnuite de credit? Nu se poate nega, că sistemul autarhic introdus în multe țări din Europa, pare a favoriza o astfel de activitate a băncilor. Inșă, ce privește în special Transilvania, ale cărei bănci formează preocuparea noastră principală, o trecere la sistemul de finanțări ar necesita transformări profunde în organizația internă și externă a acestor bănci. Ar trebui mai întâiu să avem o clasă de industriași și comercianți români, clasă care aici se dezvoltă foarte greu și între împrejurări foarte măștere. Ar trebui să dispunem apoi de capitaluri

mari, cari să poată forma grupuri și conțerne corăspunzătoare financiare. Structura băncilor noastre ar urma să fie strafomată primind o infuziune de industriași și comercianți cari să participe la conducerea băncilor nu numai cu munca lor personală, ci și cu un capital corespunzător propriu. Participarea aceasta este necesară pentru conducerea solidă a întreprinderii care este mai bine garantată, dacă e bazată pe o cointeresare materială. Dar aceasta este o chestie a viitorului de care acuma nu ne putem ocupa. În momentul de față trebuie să ne conformăm împrejurărilor date, și împrejurările acestea, ori și care ar fi punctul din care privim situația financiară, ne îndrumă într'acolo, să căutăm a stabili, împreună cu forurile corăspunzătoare oficiale, un nou raport între dobânzile percepute și cele plătite.

E. VANCL.

Contabilitatea și acțiunea pentru ieftinirea traiului.

Acțiunea pentru ieftinirea traiului se duce cu multă energie de Ministerul de Interne, care a luat măsuri, ce încep să-și producă efectul.

Rămâne desigur deschisă problema dacă prin mijlocul prețurilor maximale sau al limitării de beneficiu pe cale administrativă se ajunge la soluțiuni cu efect de durată — sau calea măsurilor economice, care să sporească producția și să favorizeze concurența, duce mai sigur la rezultatele dorite.

Nu ne îndoim că toată lumea este de acord că limitarea prețurilor și a beneficiilor la articole lășate liberei concurențe nu poate fi decât o măsură provizorie, adecvată unor împrejurări speciale și că tot acțiunea economică rămâne cea mai indicată pentru a pune în condițiuni cât mai favorabile cât mai multe bunuri la dispoziția consumatorilor.

Căci să ne înțelegem: ieftinirea traiului nu însemnează numai decât reducerea nominală a prețurilor, ci stabilirea unui raport mai echitabil între aceste prețuri și venitul mijlociu al națiunii.

Dar scopul acestui articol nu este de a analiza problema ieftinirii traiului, ci de a examina o latură puțin luată în considerație în discuțiunile ce se duc cu privire la această problemă. O parte din presă și din organele administrative acuză anumite categorii de comercianți și industriași — uneori pe toți laolaltă — că speculează excesiv publicul, că realizează beneficii enorme, că în rezumat sunt spoliatorii nevoilor publicului.

Pe de altă parte însă, industriași și comercianții susțin cu aceeași tărie că — împovărați de dări și de alte cheltueli — abia își țin existența, că unii dau din

capitalul adunat în vremuri bune, că sunt atâția cari ajung la faliment, pentru că uneori nu scot nici cheltuielile. După cum vedem, două teze cu totul opuse. Cum se susțin ambele teze?

Uneori prin simple afirmațiuni, nedovedite cu nimic, alteori prin anume cercetări și calcule făcute empiric și la întâmplare.

Se spune de exemplu: Azi s'au vândut caisele cu 4 Lei kgr. în piața mare și a ajuns la cutare magazin de pe calea Victoriei 12 Lei kgr., deci acest magazin câștigă 200%.

Un kilogram de schweitzer costă 100 Lei, vândut la un restaurant mai mare, în porții revine la 225 Lei, deci 125% beneficiu.

Desigur că astfel prezentate cifrele produc impresie.

Cei vizați însă răspund că în primul caz este vorba nu de fructe amestecate la cutie, ci de fructe alese, că regia unui local curat și bine întreținut cu un personal de serviciu stilat reprezintă un coeficient important, care urcă prețurile de cost simțitor.

Astfel un restaurant din centrul Capitalei a prezentat unele socoteli, din care reiese că regia reprezintă 100%, întrucât numai muzica costă circa 1 $\frac{1}{2}$ milion pe an.

Dar nici cei ce susțin specula excesivă, nici negustorii, care susțin că nu poate fi vorba de beneficii excesive, nu se bazează pe date concrete, pe fapte și documente care într'o organizație economică modernă, ar trebui să fie urmărite și înregistrate prin contabilitate.

Nu este suficient a spune că ai regie 100%, dacă din registre nu reiese această cifră sau dacă nici nu ții registre. Nu mai vorbim de stabilirea prețului de cost prin registre, care se face atât de rar la noi, dar cel puțin cheltuielile pe categorii, cifra de afaceri beneficiul brut și beneficiul net pe o anumită perioadă de timp ar trebui să se găsească în contabilitatea fiecărui comerciant.

În loc ca acesta să fie îndemnul și sfatul din toate părțile, din contră noi am făcut și facem tot ce putem pentru ca să înlăturăm contabilitatea sub pretextul că sau este o povară sau nu este sinceră.

Ideea greșită că impunerea prin clasificare scutește pe comercianți de ținerea registrelor a avut de rezultat că aproape jumătate din comercianți nu mai țin registre, decât în mod cu totul sumar.

În zadar noile instrucțiuni ale Ministerului de Finanțe la Legea Contribuțiilor directe publicate în Monitorul Oficial Nr. 157 din 12/VII căzând într'o altă extremă — după scutițiile acordate până acum — pretinde că toți comercianții să țină registre cu operațiunile trecute zi cu zi și cu cel mult trei zile întârziere, căci la aceasta se răspunde cu un alt ordin al Ministerului, care, contra unei taxe anuale de două sute Lei scutește de obligația ținerii la curent a re-

gistrelor pe micii comercianți (?!) până la 150.000 Lei pe venit. — veoit suficient ca să aibă o contabilitate regulată.

Aceste măsuri contradictorii întrețin o atmosferă de neîncredere în contabilitate, de inutilitate a acestor elementare norme de bună gospodărie și când vin momente ca acestea de acuzare de speculă, ori de acuzare de risipă în caz de concordat sau faliment etc. comerciantul constată că-i lipsește instrumentul cel mai prețios și mai precis pentru a dovedi realitatea.

Iată de ce, cerem să se revină la aplicarea vechilor dispoziții de acum aproape un secol din codul de comerț muntean din 1840 care la art. 7 spunea:

„Ori ce neguțător este dator a avea un catastiv jurnal, în care să se arate pe fiecare zi, ce are să dea, lucrările negoșului său, tocmelele sau cele negoșătorești, subscrierile sau giranți de polițe și de obște tot ce primește și plătește cu orice fel de numire și în care să se mai arate, pe toată luna, sumele întrebuințate la cheltuielile casei sale; însă acest catastiv jurnal va fi deosebit de celelalte catastive ce se obișnuște la negoș, dar nu sunt neapărat trebuincioase.

„Este dator a păstra, după orânduiala datei, scrisorile ce primește și a înscrie într'un catastiv pe cele ce trimite; iar neguțătorii care nu vor specula cu polițe sau nu vor avea o mare întindere de negoș, neînlesnindu-se a ținere catastive cu doppia scriptură, vor fi datori a avea un catastiv curat, șnuruit și cu șanul judecătoreiei, în care vor trece, pe toată ziua toate dările și primirile lor sub orice fel de numire“.

Acum o sută de ani se cerea ca un neguțător să treacă pe fiecare zi tot ce primește și tot ce dă și acum se cere să fie scutiți anume negustorii de asemenea treceri, pe motiv că unii n'ar ști carte sau n'ar avea timp.

Dacă acum o sută de ani s'a considerat că este o necesitate contabilitatea, azi se mai poate vorbi de neținerea de socoteli la un comerciant?

Desigur că nu, și negustorii își fac un prost serviciu atunci când stăruie să fie scutiți de ținerea registrelor.

Din contră, cu o contabilitate regulată cuprinzând toate primirile și dările — cum spune condica din 1840 — pot face oricând dovadă că ei exercită profesiunea lor în cadrul legilor și al omeniei.

Dr. V. M. IOACHIM.

Impozitul pe acte și fapte juridice.

Cum se va face verificarea tuturor operațiilor comerciale. — Înțoemirea fișei fiscale a întreprinderilor. — Lămuririle Ministerului de finanțe.

S'a anunțat că Ministerul de finanțe, în vederea unei cât mai riguroase aplicări a legii timbrului și impozitului pe acte și fapte juridice a hotărât să verifice operațiunile comerciale cari pot constitui acte juridice taxabile.

Data fiind importanța acestei dispozițiuni, reproducem integral textul circulării cu Nr. 301.391 trimisă de minister tuturor administratorilor financiari.

Iată acest text.

Verificarea tuturor operațiilor comerciale.

În ultimul timp, Ministerul a observat o lipsă totală de activitate în ceea ce privește aplicarea și controlul legii timbrului și a impozitului pe acte și fapte juridice.

Această neglijență este dăunătoare execuțiunii bugetului în curs.

În examinarea proceselor verbale de contravenție înaintate Ministerului, se constată că verificările organelor de control se fac în mod superficial, privind un singur aspect al aplicării legii (registre, chitanțe netimbrate, facturi).

Spre a înlătura pe viitor această situațiune dăunătoare, administratorii financiari trebuie să ia de urgență măsuri pentru o intensă verificare a tuturor operațiunilor comerciale de natură a releva existența unor acte juridic taxabile, analiza contabilă făcându-se asupra fiecărui cont în parte, pentru a se stabili calificarea lui în drept și încadrarea operațiunilor în dispozițiunile legii timbrului pe baza actelor, corespondenței, etc., care justifică înregistrarea.

Fiecare cont presupune o cauză ce constituie fie o mutațiune patrimonială fie crearea de drepturi și obligațiuni care toate își găsesc încadrarea în dispozițiunile legii timbrului.

Se vor verifica toate actele de cheltuieli, de primiri și de administrație ale întreprinderilor, încadrându-se cele impozabile în prevederile legii timbrului și dresându-se de îndată actele de contravenție.

Fișa fiscală a întreprinderilor.

Pentru efectuarea acestei verificări, care trebuie să aibă o extensiune generală se vor folosi controlorii de indirecte și personalul imputernicit. Înainte de a începe verificarea, organul de control va fi obligat să întocmească și să aibă asupra sa o fișă — extras după dosarul de impunere la comercial și industrial, a firmei respective cu toate datele din care să rezulte natura tuturor operațiunilor pe care le face acea firmă.

Administratorii financiari, personal vor aprecia dela caz la caz dacă au să se dreseze acte de contravenție, pentru care — atât în caz afirmativ, cât și atunci când nu va fi cazul să se dreseze acte de sancționare — se va aplica viza despre aceasta pe procesul verbal de constatare.

Procesele verbale de constatare încheiate în cursul fiecărei luni vor forma un dosar special șnu-

ruit și parafat care se va înainta în primele cinci zile ale luni următoare Direcțiunii Timbrului.

Bilanțul și contul de profit și pierdere.

Odată cu înaintarea dosarului lunii Octombrie 1938, veți înainta câte un extras-certificat de administrație după ultimul bilanț și cont de profit și pierdere al întreprinderii la care s'au făcut verificările.

Ulterior aceste extrase se vor înainta periodic împreună cu dosarul de activitate pe luna Mai a fiecărui an. Așa fiind, extrasul după bilanț și contul de profit și pierdere pe anul comercial 1938 se va înainta odată cu dosarul activității pe luna Mai 1939.

Cu referire la activitatea de constatare și control la impozitul pe lux și cifra de afaceri trebuie să se facă aplicațiunea riguroasă a ordinului circular Nr. 240.306 din 2 Septembrie 1938.

De executarea acestor dispozițiuni cari au menirea a curma o situație incompatibilă cu obligațiunile pe care le impune o bună aplicare a legilor impozitelor indirecte și necesitățile de realizare a randamentului posibil a impozitelor administrate de Direcția Timbrului, administratorii financiari sunt făcuți personal răspunzători.

Evoluția prețurilor.

Primul semestru al anului 1938 s'a caracterizat prin evoluția divergentă, dar constantă, a prețurilor industriale care au urmat tendința de scădere a prețurilor mondiale și a celor agricole, întâiu staționare iar apoi în creștere. În cele două luni de vară care au urmat s'a produs, însă o dublă ruptură, în sens invers.

Ruptura prețurilor agricole s'a petrecut în luna Iulie, fiind urmată, în August, de o răsturnare de tendință a prețurilor industriale. Pe când indicele primei categorii a scăzut brusc între Iunie și Iulie, dela 72,5 la 63,9, indicele prețurilor industriale a trecut, dela 88,6 din Iulie — punctul cel mai de jos atins după un an de scădere continuă (cu 9,7 la sută, sub Iulie 1937) la 89,8 în August.

Pe când scăderea apreciabilă, a prețurilor agricole cu peste 12 la sută, între Iunie și Iulie, era de așteptat, dată fiind tendința prețurilor mondiale, a cărei influență fusese înlăturată o bucată de vreme numai prin prezența unor factori artificiali (cererea, la prețuri ridicate, a țărilor cu devize slabe), creșterea, chiar ușoară, a prețurilor industriale între Iulie și August nu coincide cu sensul mișcării prețurilor pe piața mondială, ci se datorește condițiilor particulare ale pieții românești, caracterizată prin dificultăți crescânde în aprovizionarea cu materii prime și semifabricate din

afară; creșterea proporției importului plătit în devize la cursuri superioare celor oficiale, repercusiunile noii fiscalități.

Tabloul de mai jos arată cât de generală a fost scăderea absolută a prețurilor la cereale, în ultimele patru luni 1938, cât și ca relativă față de anii precedenți.

Variația procentuală a prețurilor cerealelor între 1938 comparație cu 1937, față de 1937 comparație cu 1936.

Perioada	GRÂU :		PORUMB :		ORZ :		SECARĂ :	
	1938 —	1937	1938 —	1937	1938 —	1937	1938 —	1937
	37	36	37	36	37	36	37	36
Iunie	+ 13,0	+ 22,0	+ 12,6	+ 27,6	+ 2,7	+ 53,1	- 17,2	+ 57,1
Iulie	- 15,0	+ 20,0	+ 4,3	+ 29,6	- 17,9	+ 55,6	- 45,0	+ 63,9
August	- 16,4	+ 6,5	- 0,9	+ 22,3	- 12,4	+ 40,5	- 45,7	+ 74,7
Septembrie	- 24,7	+ 12,6	+ 7,2	+ 21,2	- 15,2	+ 44,9	- 42,0	+ 69,8

Dintre cereale, singur prețul fasolei a crescut puternic în luna August. Prețurile de gros ale celorlalte principale produse de export au fost, în Iulie și August staționare, la produse petrolifere și cherestea, la un nivel cu 18,5 la sută, inferior celui din anul trecut pentru primele și cu 7,2 la sută la celelalte.

În ciuda rigidității indicelui costului vieții, care se datorește înregistrării prețurilor de detaliu oficiale, — majoritatea maximalizate — prețurile reale au fost în creștere până în Iulie și staționare în August, cu excepția legumelor, care au înregistrat scăderile sezonale obișnuite. Lemnele de foc, carnea, grăsimile animale și ouăle au arătat creșteri apreciabile, față de anul trecut, ca și față de media primului semestru 1938.

În cursul lunii Septembrie este probabil ca prețurile de gros să accentueze tendințele manifestate după răsturnarea produsă în Iulie și August. Cele agricole nu par să fi găsit nici un sprijin în perioada tensiunii internaționale, care favorizează în general creșterea prețurilor în acest sector, din cauză că cerealele de cereale au rămas mult inferioare disponibilităților la export, iar cele industriale au avut, dimpotrivă, de folosit o conjunctură prielnică, aprovizionările din străinătate fiind, în unele compartimente, ca și suspendate câteva săptămâni, în timp ce cererea a fost în creștere.

CĂRȚI ȘI REVISTE.

Al. Bărbat : Desvoltarea și structura economică a țării Oltului. Cu un plan de organizare. Cluj 1938.

În ultima vreme au apărut câteva cărți cu caracter economic, în Ardeal. Au fost încercări izolate, unele din ele, frumoase, dar toate, fără excepție, au rămas neobservate.

Truda autorilor a fost răsplătită numai de mulțumirea personală a lor. Există o lipsă totală de interes pentru aceste probleme, ca de altfel pentru orice fel de probleme, în Ardealul de azi.

Dar vina nu e a publicului. E a acelor cari putând să-l lămurească și să-l înalțe să reacționeze la orice manifestare ardeleană, bună sau rea, nu o fac. Se pare că odată era altfel.

Singura mângâiere e faptul că totuși încercările izolate, nu lipsesc. Ar fi desigur cu totul altfel, dacă eforturile ar fi coordonate și în direcția problemelor de studiat și în același timp, acordându-se și toată atenția acestor lucrări. În felul acesta numai, literatura economică ardeleană, ar putea să prezinte un aspect unitar, conducând către rezultate precise și precizate dinainte.

S'a vorbit mult de spiritul *practic* ardelean. Înainte de războiu el s'a realizat admirabil în organizarea băncilor românești. Ori acest spirit atât de necesar unei adevărate așezări economice a țării, nu a dispărut, deși nu se mai vede, atât de lămurit.

E ceasul când ar trebui scuturat de praf Ardealul acesta, s'ar găsi atâtea lucruri de preț în el. O atenție dată acestei literaturi economice ardelenice, ar servi mult unei reveniri a valorilor sănătoase ardelenice, la lumina zilei.

Di Al. Bărbat e unul dintre pușinii cari se străduiesc aici în Ardeal, să lumineze elementele problemelor economice ardelenice. Dânsul nu e la cea dintâi lucrare, dar totuși la începutul unei munci de cercetător, pe care o vedem foarte rodnică.

Gândurile de mai înainte, ni le-a provocat, în bună parte, cartea dsale. Prin lucrarea domniei sale, autorul face chiar acest început de lămurire a valorilor economice ardelenice. Porneste dela realități, dela cunoașterea lor, lucru indispensabil pentru o înțelegere a problemelor ce se pun și se pot pune, pe teren economic, în Ardeal.

Lucrarea în sine, poate fi considerată ca un tip clasic de monografie economică, nu urmând un tip clasic, ci realizând unul care poate fi urmat de alții.

O carte de 320 de pagini, plină de date aranjate într-o ordine perfectă, făcându-le în felul acesta să fie ușor de urmărit. Cartea e astfel în primul loc o enciclopedie economică-socială, a țării Oltului. Numai trecând prin paginile acestei cărți, își poate da cineva seama de munca necesară alcătuirii ei, și mai ales de valoarea ei imediată pentru cunoașterea unor realități, mai mult sau mai puțin ignorate.

Nu se poate face în nici un fel o rezumare a ei. Cu tot caracterul ei aparent local, cartea interesează tot Ardealul economic și deci toată țara Românească, în care, Țara Oltului, ocupă chiar inima. Nimeni din cei cari se interesează de variatele probleme ale existenței românești, nu ar trebui să ignoreze o lucrare ce arată viața unei „țări“, atât de adevărat românești.

Cartea e semnificativă, în sensul pe care l-am arătat la început. Dacă exemplul ar fi urmat, ea ar deschide drum unei serii de monografii economice ardeleni, cari împreună ar alcătui baza unei cunoașteri întregi a problemelor și posibilităților ardeleni, și a felului în care s'ar putea apoi perfect încadra în economia întregii țări.

Ea mai arată și existența unor tineri cari nu se sperie de insucces sau de lipsa de atenție a unui public adormit și care înțelege să lucreze, în primul loc fiindcă se simt datori să o facă. Nu dorul de celebritate sau ambiții de orice fel, ci un sentiment onest de muncă ce trebuie îndeplinită în orice condiții.

Sunt desigur și alții cari mucesc pe acest teren. Ne-ar bucura să fie cât mai mulți, cari să facă același lucru ca și dl Al. Bărbat, și ar fi mult mai folositor, dacă acțiunea lor ar putea fi coordonată și s'ar putea realiza o luare de contact cât mai strânsă între tinerii economiști ardeleni, în scopul ca Ardealul să poată da cât mai mult pentru mai binele întregii țări românești.

Dr. N. N. PETRA.

CRONICA.

Dl Mihail Ralea, ministrul muncii, însoțit de Mihail Enescu, directorul general al asigurărilor generale sociale, a luat parte la inaugurarea căminului ucenicilor din orașul Huși. În discursul său ce l-a rostit cu această ocazie, a relevat și întâietatea și ocrotirea muncii naționale, și a accentuat că mijlocul cel mai bun pentru naționalizarea meseriilor este întemeierea de căminuri de ucenici, și de școli de arte și meserii. Tineretul român trebuie îndrumat spre cariere practice, pentruca să se poată specializa în

acele ramuri ale meseriilor și industriei, cari sunt încă în mâini străine.

La fine a accentuat, că guvernul activează în spiritul de pace al M. S. Regelui. Din partea sa a dat asigurări, că el va veni în fața țării numai cu astfel de legi, cari vor produce mulțumire în cercul acelor cari muncesc pentru ea.

Ministerul Economiei Naționale în darea de seamă arată, că recolta anului curent întrece recolta anilor premergători, nu numai ca și cantitate, ci și ca calitate. Activitatea folositoare a acestui minister în urma căreia satele au fost prevăzute cu semințe de prima calitate, apoi conferințele speciale economice și concursurile de grâu, au stimulat poporul la o muncă mai intensivă. Vedem deja roadele acestei munci: în anul acesta am avut o recoltă de record. Rezultatul recoltei a fost următorul:

Recolta grâului și secării este excelentă. Orzul de toamnă este îndestulător. Rapița e mai bună ca în anii precedenți. Mazărea este excelentă atât cantitativ cât și calitativ. Orzul de primăvară e cu mult mai bun ca cel de toamnă. Numai recolta porumbului este în anul acesta mai slabă ca în anii precedenți.

Mecanizarea agronomiei arată un progres economic puternic și prin aceasta calitatea și cantitatea producției s'a ameliorat foarte mult. Ameliorarea aceasta se observă în prima linie la grâu. Greutatea hectolitrică a grâului atinge 80 kg. În anul acesta media pe hectar a fost 1300 kg. grâu.

Cifrele acestea sunt dovadă îndestulătoare despre activitatea rodnică a Ministerului Economiei Naționale.

Exportul grâului. Au fost în ultimele zile cumpărături substanțiale din partea Angliei, Belgiei, Elveției și Greciei. Vânzarea zilnică a fost de peste 200 vagoane. Prețurile au fost ferme — ca în genere pe piețele internaționale. Exportul cu toate acestea nu merge în ritmul dorit, deoarece avem a lupta cu concurența externă. Din motivul acesta exportatorii cer tot mai intensiv ridicarea prețului minimal, ca să poată lua lupta cu mai mare succes.

După cum suntem informați, se poate conta în viitor la o intensificare a exportului, dar numai în cadrele comenzilor deja existente. Anume, în sensul acordului dintre importatorii englezi și Oficiul național de cooperative, trebuie să se înceapă cu exportarea celor 40 mii vagoane grâu, a căror primă tranșă de 10.000 vagoane va pleca în timpul cel mai apropiat. Totodată se va începe și cu transportul celor 5500 vagoane grâu comandate de Germania.

Pe piața internă cererea e vie pentru toate cerealele, afară de săcară, care e neglijată cu totul.

Manuale și rechizite școlare numai dela Librăria „Dacia Traiană“, s. a., Sibiu, Piața Unirii 7.